

זבחים פח-א

עניין: בגדי כהונה מכפרין

מהר"ל ח"א

ונראה כי החטאים הם בעניין [ג' חלקים] (כי מפני), כי האדם יש בו שלשה חלקים השכל והנפש והגוף, ובכל אלו שלשה חלקים האדם חוטא, אם בשכלו ואם בנפשו ואם בגופו. והאדם (אשר) יש בו שלשה חלקים וכל אלו שלשה חלקים הם נכללים באדם. (אשר יש בו אלו ג' חלקים) והחטא שהוא בשכל הוא ע"ז [כי בכל העבירות אין מחשבה] מצרפה למעש' חוץ מע"ז דכתיב למען תפוס ישראל בלבם זה מחשבת ע"ז, ולכך ע"ז הוא במחשבה השכלית, מה שאין כן בשאר עבירות. ושפ"ד הוא לנפש כי הדם הוא הנפש כי נפשו בדמו הוא, וכאשר שופך דם האדם והנפש הוא בדם הוא חוטא בנפש. אמנם עריות וזנות חטא הזה הוא בגופו כאשר האדם עושה מעשה זנות, מעשה הזה מעשה בהמה [הוא], ולכך קרבנה של סוטה שזנתה שעשתה מעשה בהמה קרבנה שעורים שהוא (מעשה) [מאכל] בהמה ממש.

ולכך אלו שלשה חטאים בכל [מקום] הם נמנים יחד ע"ז ג"ע שפ"ד, ובאלו שלשה חטאים אמרו (סנהדרין ע"ד א') יהרג ואל יעבור. וזה כי אלו חטאים הוא מאבד חלק אחד משלשה חלקים אשר הם חלקי הנפש, ונחשב האדם כאשר חוטא באלו שלשה חטאים שהם חלקי הנפש, כאלו בטל ונאבד, וא"כ אם הוא רוצה לעבור כדי לקיים עצמו, הרי כאשר חוטא באלו שלשה ג"כ נחשב בטל ונאבד מן העולם אם כן לא ירויח דבר, ולכך יהרג ואל יעבור.

והרביעי מה שפועל האדם ע"י שלשה אלו חלקים, כי ע"י כל אלו שלשה הוא אדם, והאדם יש לו נפש המדברת, והוא גדר האדם שיש לו הדבור. והדבור, האדם פועל ע"י כל אלו שלשה, כי אין הדבור בלא שכל האדם, שהרי הבהמה שאין בה דעת אין בה הדבור. והדבור צריך שיהיה ע"י כח הנפש שפועלת תנועות הלשון, שהדבור על ידו. ונעשה הדבור ע"י גוף הוא הלשון בו נעשה הדבור. לכך כאשר חוטא האדם בלשון שהוא מדבר לשון הרע הוא עושה חטא ע"י כל החלקים. וזה שאמרו במסכת ערכין (ט"ז ב') תנא דבי ר' ישמעאל כל המספר לשון הרע וכו'. וביאור זה כמו שהתבאר, כי אלו שלשה חטאים הם לחלקי האדם שיש בו שלשה חלקים, ובכל אחד חוטא בחלק אחד, ולשון הרע הוא חוטא בכל החלקים. כי האדם עצמו הוא חי מדבר אשר הוא כולל כל החלקים, ולפיכך חרגם אונקלוס (בראשית ב') ויהי האדם לנפש חיה שזה נאמר על כלל האדם אמר והוה נפש דאנשא לרוח ממללא, כי נפש המדברת היא כל האדם.

ולכך בבגדי כהונה היו אלו כתונת לכפר על שפ"ד, מכנסיים לכפר על ערוה, ואפוד הי' [מכפר] לעבודת ע"ז, מעיל לכפר על לשון הרע, שהי' משמיע קול, וכאשר היה מתלבש האדם שהוא כהן באלו בגדי קדושה, היה מסלק בזה כל החטאים אשר הם באדם. כי בגדי כהן קודש הם מסלקים החטאים שהם בגדים הצואים ומטהרים את האדם. עוד [יש] חטאים שהם ג"כ דומים לאלו חטאים, ואע"ג שאינם ממש שלשה חטאים, [אבל] הם קרובים אל החטא הזה, וחטא גסות רוח הוא תולדות זנות ועריות, וכדאמרין בפרק קמא דסוטה (ד' ב') הרי כי גסות רוח אף כי אינה עריות הרי מתיחס אל הזנות. והש"י רצה לטהר את האדם מן החטא הזה של הזנות לגמרי, והרהור הלב הוא תולדת ע"ז המהרהרים בהרהורים ובמחשבות רעות באמונה בדברים אשר שייכים אל האמונה, כמו שעושים איזה בני אדם שמפקפקים באיזה דברים והוה הרהור הלב [כי] ראוי שיהיה האדם תמים באמונתו ולא יהרהר אחר שום דבר, ודבר זה הוא תולדה של מינות וע"ז, ועוד המעוות את הדין ודבר זה תולדה של שפ"ד, [כי] כך נחשב אצל הדיין כאשר נוטה משפט דין אחד. וכן אמרו בפרק אחד דיני ממונות

דיין, ולכך נחשב זה יותר כאלו נוטל נפשו, ועזות פנים מעיז כנגד האדם ומדבר בפניו עליו דברים שקרים של לשון הרע, וכמו שאמרו במסכת ערכין (ט"ז ב') אמר רב פאפ כל מלתא דמתאמרא באפי מרא לית ביה משום לישנא בישא אמר ליה אבבי כ"ש דאיכא חוצפא ולישנא בישא א"ל אנא כי הא דר' יוסי ס"ל דאמר ר' יוסי לא אמרתי דבר וחזרתי לאחוריי, כלומר שכל דברי שדברתי הייתי אומר אף בפני מי שאמרתי עליו, וכאשר אמרתי דבר לא חזרתי לאחורי לראות אם בעל הדבר שם רק הייתי אומר ג"כ בפניו ואם כן בפניו אינו לשון הרע. מ"מ העז פנים אשר הוא מעיז כנגדו ומדבר דברים שקרים ובדוים אף אם אינו לשון הרע גמור מ"מ הוא תולדה שלו, ומה שאמר לא אמרתי דבר וחזרתי לאחורי לא יקשה סוף סוף אמר כנגדו, בודאי התם איירי שהדברים הם אמת ואפ"ה אם יחזור לאחוריו לראות אם בעל דבר שם היה זה לשון הרע כאשר לא היה רוצה לומר לפניו כך יראה, ומ"מ נוכל שפיר לומר כי אלו דברים שזכר אין צריך לומר שהם שייכים זה לזה, רק כיון שאלו בגדים הם לכהן והם בגדי קידוש שצויה הש"י שילבש הכהן הם מכפרים ומסלקים החטאים שלבש האדם בגדי צואים, והם מסלקים אלו בגדים המתועבים מה שהוא שייך לאלו בגדים כמו שהתבאר *.

צדקת הצדיק רסג

כהן גדול, דלכן אמרו ז"ל (זבחים פח:) שגם כן מכפרים. כי בגדים שצותה התורה ודאי הם רומזים ונעשים מכח מחשבה דבור ומעשה המלביש נשמתם, והרי כל מחשבה דבור ומעשה שלהם הוא רק לכפר. ומצנפת שעל הראש נעשה ממחשבה דבמוח, ומכפר על גסות הרוח, שזהו מהמוח כנודע, דכבוד נגד מוח כמו שכתבתי במקום אחר על קנאה תאוה וכבוד, שהם נגד מוח לב וכבוד. ואבנט על הרהור הלב מצד הדבור, כי הלשון שליח הלב ונמשך מן הרצון שבלב. ומכנסים על המעשה, וסוף מעשה הוא בגילוי עריות, והוה עיקר עבירות דלכן קורין ביום הכפורים פרשת עריות כמו שאמרו ז"ל (מגילה לא. ופירש"י). וגם על דרך האמת נודע דבצורת הקומה נקרא סוף יציאת המעשה לפועל ביסוד. וכתונת על שפיכות דמים, הוא המכסה כל הגוף, וזה נגד כח הפועל שבנפול. כי

והכהן הגדול שנכנס לקדשי קדשים, דהש"י מגלה לו סתריו וסוד ה', דלכן אמרו (יומא יח.) דצריך שיהיה גדול בחכמה, הוא הלוכש מחלצות כנ"ל, והם ארבעה בגדים הנוספים, שהם לעומת ארבעה הנזכרים, רק שהם מחלצות וסודרא דרבנן. ציץ בראש נגד

בן יהוידע

דף פ"ה ע"ב. כפיכא מכפר על ש"ד. כ"ל כס"ד השופך דמים פוגם בן האלמעי שהוא סור גופא ויש בו ד' שמות והם אלהים כהן כנ"ר וכו"ה בתפלת בשלש אלמניות, ושר"י ביוסד בשלש תחומות ואר"י בלכות סה"א אחר נה"ל, וארבעה שמות אלו שהם אלהים הו"ה שר"י אר"י עילה מספרם הו"ה, וזה נרמז בכתובת שהוא מ"ן הו"ה. ואומרו מכנסים על ג"פ, כ"ל כס"ד מכנסים לוחיות כנס מים הוא הורע שנקרא מים שהשליכו האדם צינאה לטורף של ערוה כנס ואסף אותו למקו פ"י המכנסים. ואומרו אבנט על הרגל, כ"ל כס"ד הגוף נקרא ע"ן כמ"ס ר"ל טב למיכס טן דו, והכל הוא אף לכל אברים של כנף וזרוע אבנט לוחיות אב טן שנקרא הכל בלבוש. ומ"ס חסן על הדין כי בעשיית הדין למסס יסוק ויטח השטן שלא יקטר למעלה, וידוע השטן רמז בל"ח ש' שהיא מספר י"ח, וזו חסן טן ש'. ואפוד מכפר על ע"ז, כ"ל כס"ד כי עון ע"ז בו תרתי אף, דהיינו על המעשה ועל המחשבה והכח, וזו אפוד לוחיות ד"ו אף והיינו דו ר"ל שנים, ומעיל על לשה"ר, כ"ל כס"ד כי בעל לשה"ר פוגם צפה ששם שפיר בינה לשה"ר ה"א ראשונה שבשם הו"ה ב"ה שנקראת מ"י, וזו מעיל על מ"י. והל"ן מכפר על עוונות פנים, כי ידוע בפנים יש לוחית א' שהוא וז"ל ופני יודין, וכן בפנים יש חוטם שהוא דונמח"ן ויש שני עינים שהם לוחית שני יודין, וידוע כי לוחית א' חלק רמז בו מספר האלף כי ל"ן עולה מספר אלף שכל"י האחרון הוא של לוחיות מנל"ך שמשפיר חת"ק:

WHATSAPP

EMAIL

PODCAST

TORAHANYTIME

ALLDAF

DAFYOMI PORTAL

KOLHASHANAH